

Огляд судової практики вирішення спорів за договорами франчайзингу за 2018 – 2019 рр.

№16, 25 квітня 2019

Артем Білоусов,
Адвокат
Pavlenko Legal Group

Головна стаття

Франчайзинг, або 3 ким поведешся, від того й наберешся

Компетентна думка

Франчайзинговий бізнес – можливості розвитку на національному ринку
Правові можливості й особливості ведення франчайзингового бізнесу в Україні
Фундаментальне історичне рішення

Франчайзинг (або комерційна концесія) давно вважають одним із найбільш ефективних способів просування торгової марки на ринку. Як відомо, суть франчайзингу полягає в тому, що одна сторона (франчайзер) зобов'язується надати другій стороні (франчайзі) за плату право користування згідно з її вимогами комплексом належних цій стороні прав інтелектуальної власності (торгові марки, промислові зразки, ноу-хау та ін.), комерційним досвідом, діловою репутацією тощо з метою виготовлення та (або) продажу певного виду товару та (або) надання послуг.

Юридичне оформлення правовідносин за договором франчайзингу досить багатогранне, оскільки може охоплювати широкий спектр питань: забезпечення виконання зобов'язань, порядок розрахунків і передавання прав інтелектуальної власності тощо. Саме тому дуже важливим для розуміння окремих положень договору й уникнення помилок у процесі їх реалізації є аналіз судової практики. З цією метою пропонуємо розглянути **ТОП-5 найбільш цікавих, на наш погляд, судових рішень у практиці вирішення спорів за договорами франчайзингу за 2018 – 2019 рр.**

Суть превалює над формою (постанова Верховного Суду від 20.03.2019 р. в справі № 910/13451/16)

Позивач (франчайзер) звернувся до господарського суду із позовною заявою до франчайзі про стягнення сум за отримані набори товарів і несплачене роялті відповідно до договору комерційної концесії. Факт передання товарів, матеріалів, методик сторони засвідчили підписанням відповідних актів прийому-передання та видаткових накладних.

Суд першої інстанції позовні вимоги франчайзера задовольнив повністю. Проте апеляційний господарський суд відмовив у задоволенні вимог позивача, оскільки останній не надав оригіналів актів прийому-передання, а відповідач заперечував факт підписання цих документів. Крім цього, апеляційний суд вказав на те, що видаткова накладна не містить посилання на договір, укладений між сторонами.

Скасувавши постанову апеляційного суду й залишивши рішення суду першої інстанції без змін, Верховний Суд зазначив, що апеляційний суд не повною мірою з'ясував усі фактичні обставини справи, пов'язані з виконанням сторонами договірних зобов'язань, зокрема щодо сплати франчайзі роялті, постачання товару, існування між сторонами інших договорів тощо, які підтверджують факт реальності договірних відносин.

Безвідклична пропозиція про розірвання договору потребує акцепту (рішення Господарського суду м. Києва від 25.03.2019 р. в справі № 910/13737/18)

Сторони договору комерційної концесії визначили, що прострочення сплати роялті користувачем (франчайзі) протягом двох місяців поспіль буде безвідкличною пропозицією про розірвання договору з боку франчайзі. Водночас за одностороннє розірвання договору франчайзі зобов'язувався сплатити штраф.

Франчайзер звернувся до господарського суду з позовною вимогою про стягнення з франчайзі штрафу в розмірі 100 тис. грн за одностороннє розірвання договору. Суд першої інстанції відмовив у задоволенні позову, оскільки позивач не надав до суду доказів прийняття пропозиції (акцепту) про розірвання договору згідно з положеннями ч. 3 ст. 188 Господарського кодексу України.

Відсутність зареєстрованого права інтелектуальної власності на торгову марку відкидає право на стягнення роялті (рішення Комунарського районного суду м. Запоріжжя від 11.12.2018 р. у справі 333/2182/18)

Позивач за первісним позовом просив суд стягнути з відповідача плату за користування його інформаційними та графічними матеріалами для надання послуг організації ігор у квест-кімнаті. Суд відмовив у задоволенні позовних вимог і зазначив, що користувач, укладаючи договір, мав "правомірні очікування" на наділення його правом користування торговою маркою позивача. Натомість позивач не надав доказів належної реєстрації права власності на торгову марку, через що й не має права на захист майнових прав інтелектуальної власності, які фактично в нього не виникли.

Порушення мають бути припинені (рішення Господарського суду Івано-Франківської області від 11.10.2018 р. у справі № 909/607/18)

Позивач звернувся з позовом про стягнення заборгованості та захист прав інтелектуальної власності на знак для товарів і послуг. Задовольнивши позовні вимоги про стягнення заборгованості зі сплати роялті, суд також зобов'язав відповідача припинити будь-яке використання торгової марки позивача, а саме: зняти вивіски та рекламу, припинити використання в господарській діяльності основного асортименту товарів, обладнання, уніформи, посуду, що містять відповідне позначення, привести приміщення до такого стану, щоб споживач не асоціював це приміщення з франчайзинговою мережею позивача.

Знай свого контрагента (постанова Північно-західного апеляційного господарського суду від 03.12.2018 р. у справі № 918/422/18)

У позовній заяві позивач зазначив, що відповідно до договору комерційної концесії він передав у користування комплекс майнових прав на промисловий зразок, знак для товарів і послуг, документацію з організації діяльності та ведення бізнесу, проведення професійного навчання, інструкції з експлуатації концесійної системи тощо. Водночас користувач був зобов'язаний не розголошувати будь-яку інформацію, отриману відповідно до договору.

Порушивши умови договору, користувач розголосив конфіденційну інформацію шляхом передання її третім особам, що було зафіксовано в порядку, передбаченому договором концесії. У договорі встановлено, що в разі розголошення конфіденційної інформації відповідач зобов'язується сплатити штраф у розмірі 20 тис. грн.

Суд першої інстанції задовольнив позовні вимоги в повному обсязі. Апеляційний суд встановив, що на момент укладення договору комерційної концесії відповідач (франчайзі) припинив свою реєстрацію як фізична особа – підприємець. Через це апеляційний суд дійшов висновку, що спір за

вказаним договором виник не у зв'язку з виконанням господарського договору й, зокрема, не стосується господарської діяльності відповідача, тому за суб'єктною та предметною юрисдикцією господарських судів, установленою ст. 20 ГПК України, не належить до справ, підсудних господарському суду. Отже, суд постановив скасувати рішення в цій частині та закрити провадження.

© ТОВ "ІАЦ "ЛІГА", ТОВ "ЛІГА ЗАКОН", 2019

У разі цитування або іншого використання матеріалів, розміщених у цьому продукті ЛІГА:ЗАКОН, посилання на ЛІГА:ЗАКОН обов'язкове. Повне або часткове відтворення чи тиражування будь-яким способом цих матеріалів без письмового дозволу ТОВ "ЛІГА ЗАКОН" заборонено.

© ТОВ "Інформаційно-аналітичний центр "ЛІГА", 2019

© ТОВ "ЛІГА ЗАКОН", 2019